

случая бе реализирано чрез широк спектър от методи – група от фокусирани интервюта с различни представители на калдерашите, интервю със “съдиите” на мешерето, биографично интервю с “обвиняемата” в мешерето, пряко наблюдение на събитието и включено наблюдение, осъществено от студентка от ромски произход.

Мешерето бе свикано по повод разтрогване на брак между момиче от рода на *джанкешите* и момче от рода на *лейнашите*<sup>47</sup>. Първата причина за възникването на конфликта, е обвинението на свекървата, че снахата има нерегламентирани сексуални взаимоотношения с брат си и баща си. Тъй като тезата не може да бъде доказана и родът на момчето рискува да загуби парите, които са платили, те впоследствие сменят обвинението и започват да твърдят, че настояват за разтрогване, защото момчето не може да има деца. Тезата на защитата е, че момчето вероятно е хомосексуалист и всъщност отказва да спи с момичето, затова и двойката няма деца, а не поради физиологичен проблем. Характерното за двете тези е, че те са свързани много силно с традиционната представа на ромите за *махрима*<sup>48</sup>. Родът, който успее да докаже подобна теза, би гарантирал получаването на цялата сума, както и “горница” [лихва] по нея, тъй като конфликтът възниква и се развива две години по-рано.

Широката палитра от изследователски методи, които използвахме, позволиха на екипа ни да улови истинската причина за конфликта – разминаване в икономическите стратегии между двата рода. Първата причина е, че родът на Джанкешите има за свой традиционен женски занаят просията и не упражнява джебчиество и момчето е неадекватно от гледна точка на Лейнашите. Много показателни за това са фрагментите от биографичното интервю, проведено от Велислава Иванова:

- Те ме карат да отивам да крада, обаче аз като не мога да крада, просто то на мен това като ми е отвратително... Аз тука между българки живея, където кой гледам- здравей, здрасти... Се между приятелки съм, не мога просто да крада, не съм научена на тоя род да крада...

- Отидохме, къде отидохме, отидохме ние в пазара, като отидохме ние в пазара, нейната [на свекървата] дъщеря краде една чанта и аз седнах просто бабата да попитам колко е часа. Седнах така малко щото ми беше

---

стр.207-212 и Пампоров, А. *Мешерето: ромската представа за справедливост*. НАТО и България, бр.3(9)/2002, с.54-57

<sup>47</sup> Джанкеш и Лейнаш са само две от калдерашките родови групи в България. По-пълен списък е представен по-долу в точка 4 – Конструирание и изграждане на ромската идентичност.

<sup>48</sup> Букв. Омърсяване/Омърсен – понятие свързано в ромските религиозни практики с “долната половина” на тялото – половите органи и отделителната система. Обикновено “омърсенният” индивид бива изолиран от социалния живот на групата и рода си. Той и неговият род трябва да обезщетят финансово потърпевшите (Fraser 1992; Kephart 1987).